

Groeicomputer in ontwikkeling om invloed op tomatenplant te meten

Leo van der Lans: 'De groeicomputer,

Leo van der Lans:

"We zoeken een computer die het mogelijk maakt op willekeurig welk moment de groei van je planten te zien en ook het effect van bijvoorbeeld water en warmte op de groei."

Bij Lans willen ze hun tomatenplanten zien groeien. In letterlijke zin welteverstaan. Met technische innovaties moet het bedrijf tot in de finesses in beeld krijgen wat de invloed is van bijvoorbeeld warmte, licht en luchtvochtigheid op de ontwikkeling van gewas en vruchten. Lans, een van de grotere tomatenkwekerijen van ons land, zocht daartoe contact met Syntens, innovatienetwerk voor ondernemers. "We weten met z'n allen dat we iets laten liggen in de plantengroei. Het moet mogelijk zijn de tomatenproductie met 10% te laten stijgen."

TEKST: PLUMATEKST/GERBEN STOLK

BEELD: DE BEELDREDACTIE/JAN DE GROEN

I have a dream! Zo invloedrijk als Martin Luther King zal Leo van der Lans met die woorden niet zijn, maar de door de mededirecteur van Lans Westland al zo lang gekoesterde droom zou wel degelijk een stap vooruit kunnen betekenen in de wereld van tomatenteelt. "Ik heb het over een computer die het mogelijk maakt op willekeurig welk moment de groei van je planten te zien en ook het effect van bijvoorbeeld water en warmte op de groei." Van der Lans, samen met zijn broer Cees verantwoordelijk voor Lans Westland, geeft een voorbeeld. "Licht is bevorderlijk voor de groei van de plant. Daarom gebruiken we veel licht. Maar levert al dat

licht wel het optimale resultaat op? Misschien kan een plant die grote hoeveelheid licht niet verwerken en is het juist slecht om er met een hoge frequentie mee door te gaan.

En stel nou dat het inderdaad niet de optimale uitwerking heeft, dan maken we nog onnodige kosten voor de energie ook. Het probleem is: je kunt op dit moment niet meten en weten wanneer je nou het effectiefst bezig bent. Ik wil graag precies weten wat de hoeveelheid licht is waarbij de plant het meest is gebaat. Nu is het vaak een kwestie van natte-vinger-werk of, meer van toepassing in onze branche, groene-vinger-werk."

International Horti Fair

Hoe staat het met het innovatievermogen van úw bedrijf? Wat zijn de nieuwste ontwikkelingen in de land- en tuinbouw? Waar liggen de kansen en hoe kunnen die worden gegrepen? Syntens is ook vertegenwoordigd op de International Horti Fair.

Op 1, 2 en 3 november staan Breakfast Briefings op het programma, georganiseerd door Syntens, TNO en LTO Groeiservice. Deze bijeenkomsten bestaan uit een ontbijt, een workshop en een VIP-tour waarbij bedrijven worden bezocht die in de praktijk te maken hebben met het thema van de workshop. Voor meer informatie: www.syntens.nl/hortifair

Nieuwe marktfragen

Lans is een familiebedrijf. Leo en Cees van der Lans namen de onderneming ruim dertig jaar geleden over van hun vader en sindsdien scheppen ze er eer en plezier in aldoor nieuwe uitdagingen aan te gaan en tegemoet te komen aan nieuwe vragen uit de markt. De resultaten waren ernaar: ze verhuisden een aantal keren, groeiden steeds groter en kunnen anno 2006 bogen op ruim 52 ha aan kassen. Onder de naam Lans Westland gaat het om 23 ha in Maasland en 9,5 ha in Maasdijk. Verder bestiert de 'derde generatie', de zoons Vincent, Erwin en Stephan, in Zeeland 20 ha onder de vlag van Lans Rilland.

de verwezenlijking van een droom'

“Wij hebben ons nooit gericht op bulkproductie”, zegt Van der Lans. “We proberen ons te onderscheiden in vorm, smaak en, de laatste tijd, in extra voedingsstoffen. Wij waren bijvoorbeeld een van de eerste bedrijven die tomaten teelden met een hoog gehalte aan lycopene, een stof die van nature in de tomaat zit en beschermt tegen kanker. Daarmee sluiten we aan bij de aandacht voor gezond eten. Je probeert altijd in een vroeg stadium vragen en mogelijke nieuwe ontwikkelingen in de markt te achterhalen. Vervolgens is het zaak aan die behoeften te voldoen door bij gespecialiseerde bedrijven nieuwe rassen te laten creëren.”

Hoe je erachter komt wat in de toekomst gaat spelen op de markt? “Door te luisteren. Naar inkopers en naar vertegenwoordigers van supermarkten bijvoorbeeld. Maar uiteindelijk is het het belangrijkste om te weten wat de klant wil. Dat je erachter komt wat de huisvrouw tijdens het koffie drinken vertelt aan een vriendin over een nieuw type tomaat. Ik zal je zeggen: dat soort informatie haal ik soms gewoon uit bladen als Margriet en Libelle.”

Grens bereikt

Het was dankzij de procescomputer dat de productie van Lans lange tijd een stijgende lijn vertoonde. “Maar gezien de grootte van ons bedrijf is daarmee de grens bereikt”, zegt Van der Lans. “Het is niet meer voldoende om over computers te beschikken die bijvoorbeeld de warmte, het water en de luchtvochtigheid besturen. Die weliswaar duidelijk maken wat de groei was op een bepaalde dag, maar die niet aangeven welke factoren daar in welke mate een bijdrage aan hebben geleverd.”

De ondernemer vervolgt: “De moeilijkheidsfactor is: we weten niet wat de plant

Het moet mogelijk zijn de tomatenproductie met 10% te laten stijgen.

nu echt doet, we weten niet wat exact de invloed is van bijvoorbeeld die veranderingen in warmte, water en luchtvochtigheid. Wij hebben uitstekende teelmanagers in dienst, maar iedereen gaat uiteindelijk af op zijn eigen groene-vinger-gevoel. We beschikken niet over objectieve informatie op basis waarvan we een discussie kunnen voeren en zaken kunnen bijsturen. In ons huidige bedrijf is de span of control te groot geworden om met de bestaande middelen meer tomaten te telen per hectare. Wil ons bedrijf verder groeien, dan heb ik meetgereedschappen nodig. Aan de hand van de informatie zouden we vervolgens de invloeden op de plant kunnen aanpassen en optimaliseren.”

Groei-computer

De Grow Navigator moet aan Lans' behoefte tegemoetkomen om zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin marktgericht te blijven produceren. Het gaat om een groei-computer. Syntens, innovatienetwerk voor ondernemers, heeft eind vorig jaar de aanzet gegeven tot de ontwikkeling ervan.

Van der Lans: “De techniek waaraan wij behoefte hebben bestaat al, maar je zult je dan moeten oriënteren buiten de wereld van de glastuinbouw. Ik kwam vorig jaar in contact met adviseur Jan Smit van Syntens. Dankzij het netwerk van die organisatie zijn we nu in staat expertises van buiten de glastuinbouw te betrekken bij de realisatie van mijn droom. Denk aan TNO, Wageningen Universiteit en Researchcentrum, PPO, Technische Universiteit Eindhoven en LTO Groeiservice. Syntens heeft

een kenniscluster gebouwd waarin nog een aantal glastuinders zitten en waarin ook toeleveranciers als ICT-bedrijven zijn vertegenwoordigd. We streven ernaar gezamenlijk een groei-computer te ontwikkelen die aansluit op de modernste wensen uit de kas.”

Betere oogstprognoses

Een grotere tomatenproductie is niet het enige oogmerk van Lans. Uitgekiende meetapparatuur moet eveneens leiden tot betere oogstprognoses. Van der Lans: “Wil je marktgericht ondernemen en produceren, dan is het ook belangrijk dat je aan je afnemers kunt melden wanneer er precies veel tomaten op de markt komen. Een supermarkt kan daar dan bijvoorbeeld op anticiperen door tijdig een actie rondom tomaten te organiseren. Kun je betere oogstvoorspellingen doen, dan is het voor ons bovendien mogelijk nog gericht te gaan telen. Dan weet je van tevoren precies in welke perioden van het jaar het accent op telen komt te liggen.”

Succesvol innoveren

Syntens, innovatienetwerk voor ondernemers, zet ondernemers aan tot succesvol innoveren. Daarbij draait het om vernieuwing van product, dienst, proces of organisatie. Syntens geeft adviezen, organiseert voorlichtingsbijeenkomsten en verwijst naar partijen uit een breed netwerk van experts en kennisinstellingen. De - veelal kosteloze - activiteiten worden mogelijk gemaakt door het ministerie van Economische Zaken.

Voor meer informatie: www.syntens.nl

Plantengroei is de basis van het bedrijf van der Lans. Dat mag geen ondergeschoven kindje zijn, en dat dreigde het wel te worden bij de sterke groei van het bedrijf. Uitbreiding van je bedrijf maakt het noodzakelijk tot in detail inzicht te hebben in de plantengroei en de invloeden erop. Dan kun je de beste situatie voor de plant bewerkstelligen en zullen kwantiteit en kwaliteit toenemen.

SAMENVATTING